

IV

(Tájékoztatások)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ TÁJÉKOZTATÁSOK

TANÁCS

A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI A KISZOLGÁLTATOTT HELYZETBEN LÉVŐ FELNŐTTEKNEK AZ
EURÓPAI UNIÓ EGÉSZÉBEN VALÓ VÉDELMÉRŐL

(2021/C 330 I/01)

Bevezetés*A polgári jogi ügyeket illetően*

1. A felnőttek nemzetközi védelméről szóló, 2000. január 13-i hágai egyezmény (a továbbiakban: 2000. évi hágai egyezmény) védelmet biztosít nemzetközi helyzetekben olyan felnőttek számára, akik személyes képességeik hiányának vagy korlátozottságának szintje miatt nincsenek olyan helyzetben, hogy megvédhessék érdekeiket;
2. 2008. október 24-én jóváhagyott következtetéseiben a Tanács felkérte:
 - a) azon tagállamokat, amelyek már úgy határoztak, hogy érdeküket szolgálja a 2000. évi hágai egyezményhez való csatlakozás, hogy mielőbb kezdjék meg vagy folytassák aktívan annak aláírási és/vagy megerősítési eljárását; valamint
 - b) a Bizottságot, hogy kövesse figyelemmel a 2000. évi hágai egyezmény alkalmazásának keretében gyűjtendő tapasztalatokat, szem előtt tartva a hágai konferencián és az Európa Tanácson belüli munkát is.

E következtetésekből a Tanács azt is megfogalmazta, hogy szükség esetén, amennyiben a 2000. évi hágai egyezmény működésével kapcsolatban kellő mértékű tapasztalat megszerzésére kerül sor, eszmecsere lehet majd indítani az uniós szintű kiegészítő intézkedések bevezetésének lehetőségéről;
3. 2008. december 18-i állásfoglalásában az Európai Parlament felkérte Bizottságot, hogy amint elegendő tapasztalat gyűlik össze a 2000. évi hágai egyezmény végrehajtásáról, nyújtson be a tagállamok közötti együttműködést erősítő, illetve a felnőttek védelmére irányuló, a cselekvőképzetlenséget kimondó, valamint a cselekvőképzetlenek képviselői megbízásával és hosszú távú meghatalmazásával kapcsolatos határozatok elismerését és végrehajtását javító jogalkotási javaslatot;
4. Az Európai Tanács 2009-ben a stockholmi programban hangsúlyozta, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttekkel kapcsolatos további javaslatok szükségességét a 2000. évi hágai egyezmény alkalmazása során szerzett tapasztalatok fényében kell felmérnie azon tagállamoknak, amelyek annak részes felei vagy leendő részes felei, valamint a tagállamokat arra ösztönözte, hogy a lehető leghamarabb csatlakozzanak az egyezményhez;
5. Az Európai Parlament 2017. június 1-jei állásfoglalásában a tagállamokat a 2000. évi hágai egyezmény aláírására és ratifikálására, valamint arra ösztönözte, hogy egy, cselekvőképesség jövőbeli korlátozása esetére szóló meghatalmazásról szóló jogszabály bevezetésével nemzeti jogukban mozdítsák elő a felnőttek önrendelkezését. Ezzel kapcsolatban a Parlament ajánlásokat is kiadott a Bizottság részére, megjegyezve, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő, köztük a fogyatékosággal élő felnőttek védelméhez konkrét és célzott fellépések átfogó sora szükséges. Az utóbbi állásfoglalásban a Parlament felkérte a Bizottságot, hogy fogadjon el egy a tagállamok közötti együttműködés megerősítését valamint a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek védelmével kapcsolatos határozatok és a cselekvőképesség jövőbeli korlátozása esetére szóló meghatalmazások automatikus elismerésének és végrehajtásának garantálását célzó rendeletre irányuló javaslatot;

6. A 2000. évi hágai egyezményt eddig tíz tagállam erősítette meg és hat másik írta alá; ⁽¹⁾
7. Hangsúlyos társadalomfejlesztési dimenzióval rendelkező emberi jogi eszközként a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló, 2006. december 13-i ENSZ-egyezmény (a továbbiakban CRPD) – amelynek részes fele mind az EU, mind annak tagállamai – a fogyatékossgal élő személyek fogalmát tág értelemben határozza meg. A CRPD paradigmaváltást hozott a fogyatékossgal élő személyek jogképességének vonatkozásában azáltal, hogy kijelentette: minden fogyatékossgal élő személynek másokkal egyenlő jogképességet kell élveznie. Előírja a részes államoknak, hogy hozzanak megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyeket támogassák jogképességük gyakorlásában. Noha a CRPD a fogyatékossgal élő személyekre összpontosít, a fogyatékossgat pedig nem a kiszolgáltatottság szemszögéből, hanem az emberi jogok alapján közelíti meg, a 2000. évi hágai egyezményt a CRPD teljes körű tiszteletben tartása mellett kell végrehajtani. E két eszköz végrehajtásában közös célkitűzésként szerepel a fogyatékossgal élő személyek jogainak előmozdítása és védelme;

A büntetőjogi ügyeket illetően

8. A stockholmi program nagy hangsúlyt fektetett az egyének jogainak a büntetőeljárások során történő megerősítésére is, annak 2.4. pontjában pedig az Európai Tanács üdvözölte a büntetőeljárásokban a gyanúsítottak vagy vádlottak eljárási jogainak megerősítését célzó ütemterv Tanács általi elfogadását; valamint arra is felkérte a Bizottságot, hogy terjessze elő az ütemtervben említett javaslatokat, többek között a kiszolgáltatott helyzetben lévő gyanúsítottak, illetve vádlottak számára nyújtott különleges biztosítékokra vonatkozóan (E. intézkedés);
9. Eddig az ütemterv alapján hat, a büntetőeljárás során az eljárási jogokról szóló jogalkotási aktust fogadtak el, nevezetesen a (büntetőeljárás során igénybe vehető tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról szóló) 2010/64/EU, a (büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló) 2012/13/EU és a (büntetőeljárás során és az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban ügyvédi segítség igénybevételéhez való jogról, valamint valamely harmadik félnek a szabadságelvonáskor történő tájékoztatásához való jogról és a szabadságelvonás ideje alatt harmadik felekkel és a konzuli hatóságokkal való kommunikációhoz való jogról szóló) 2013/48/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvet, valamint a (büntetőeljárás során az ártatlanság védelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről szóló) (EU) 2016/343, a (büntetőeljárás során gyanúsított vagy vádlott gyermekek részére nyújtandó eljárási biztosítékokról szóló) (EU) 2016/800 és a (büntetőeljárások során a gyanúsítottak és a vádlottak, valamint az európai elfogatóparancshoz kapcsolódó eljárásokban a keresett személyek költségmentességéről szóló) (EU) 2016/1919 irányelvet; amennyiben ezen irányelvek érintik a kiszolgáltatott helyzetben lévő gyanúsítottak, illetve vádlottak sajátos igényeit, végrehajtásuk során ezeket az igényeket is figyelembe kell venni;
10. A Bizottságnak a büntetőeljárás során gyanúsított és vádolt kiszolgáltatott személyekre vonatkozó eljárási biztosítékokról szóló, 2013. november 27-i ajánlása felszólította a tagállamokat valamennyi olyan, kiszolgáltatott helyzetben lévő gyanúsított és vádlott eljárási jogainak erősítésére, aki életkora, szellemi vagy fizikai állapota, illetve fogyatékossga miatt nem képes megérteni a büntetőeljárást, és hatékonyan részt venni abban. Ez az ajánlás tehát érinti a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőtteket. Természeténél fogva azonban nem ír elő jogilag érvényesíthető jogokat vagy kötelezettségeket, és csak egy tagállam jelentett be az ajánlás végrehajtásához szükséges intézkedéseket;
11. A stockholmi program 2.3.4. pontja arra szólította fel a Bizottságot és a tagállamokat, hogy különös figyelemmel forduljanak a bűncselekmények áldozatai felé. Ezzel összhangban a Tanács 2011. június 10-én állásfoglalást fogadott el a sértettek jogainak és védelmének különösen a büntetőeljárások során való megerősítésére vonatkozó ütemtervről;
12. A 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv minimumszabályokat állapított meg a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozóan, annak érdekében, hogy a bűncselekmények áldozatai megfelelő tájékoztatásban, támogatásban és védelemben részesüljenek, valamint képesek legyenek részt venni a büntetőeljárásban. Az irányelv elő kívánja mozdítani az emberi méltósághoz, az élethez, a testi és szellemi sérthetlenséghez, a szabadsághoz és biztonsághoz való jogot, a magán- és a családi élet tiszteletben tartását, a tulajdonhoz való jogot, a megkülönböztetésmentesség elvét, a nők és férfiak közötti egyenlőség elvét, továbbá a gyermekek, az

⁽¹⁾ A státusztáblázat megtekinthető: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=71>

idősek és a fogyatékossgal élő személyek jogait, valamint a tisztességes eljáráshoz való jogot. Ez az irányelv nem érinti az áldozatok meghatározott kategóriáinak, például az emberkereskedelem, valamint a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia áldozatainak sajátos szükségleteit célzottabban kezelő egyéb európai uniós jogi aktusokban foglalt, messzebbre mutató rendelkezéseket;

13. Az áldozatok jogairól szóló első uniós stratégia (2020-2025) ⁽²⁾ megállapítja, hogy a legkiszolgáltatottabb áldozatok, így a fogyatékossgal élő és az idős áldozatok számára különösen nagy kihívást jelent a büntetőeljárásban való részvétel és a bűncselekmények következményeinek feldolgozása;
14. Az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak címzett, az áldozatok jogairól szóló irányelv ⁽³⁾ és az európai védelmi határozatról szóló irányelv ⁽⁴⁾ végrehajtását értékelő bizottsági jelentésekből kiderül, hogy az ezen eszközökben rejlő lehetőségek teljes körű kihasználásához további előrelépésre van szükség;

A Tanács megfontolásai

Általános megfontolások

15. A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló, a 2021 és 2030 közötti időszakra szóló uniós stratégia szembeszáll a fogyatékossgal élő személyek előtt álló sokféle kihívással, célja pedig az, hogy előrelépés történjen a CRPD végrehajtásában annak minden területén, uniós és tagállami szinten egyaránt. A stratégia jelzi, hogy a Bizottság együtt fog működni a tagállamokkal annak érdekében, hogy a 2000. évi hágai egyezmény végrehajtása a CRPD-vel összhangban történjen;
16. A Covid19-világjárvány okozta válság az egész társadalomra negatívan hat, és különösen súlyosan érinti azokat, akik egyébként is kiszolgáltatott helyzetben voltak;
17. A népesség előregedése – amely az idősek számában és arányában is növekedést jelent – társadalmainkat Európa-szerte érintő jelenség;
18. Az idősödésről szóló 2021. évi jelentés, amelyet az Európai Bizottság 2020. november 20-án tett közzé, hosszú távon az EU össznépességének csökkenését vetíti előre, az elkövetkező évtizedek során jelentősen megváltozó korösszetétellel. Az előrejelzések szerint az Unió népessége 2070-re a 2019-es 447 milliőről 424 millió főre esik vissza, ezen időszak alatt pedig a tagállamok lakossága – a termékenység, a várható élettartam és a migráció tendenciáinak fényében – drámaian el fog öregedni. Az előttünk álló évtizedek során az átlagéletkor várhatóan öt évvel emelkedik majd;
19. A felnőttek jelentős hányada néz szembe valamilyen korlátozottsággal: az Eurostat előrejelzése szerint 2050-re az EU népességének egyötöde él majd a fogyatékossgal valamely formájával. E felnőttek közül sokan vannak kiszolgáltatott helyzetben vagy kerülnek majd abba, és megfelelő támogatás híján – a súlyos szellemi és/vagy testi fogyatékossgal élő személyek számára továbbra is fennálló sokrétű akadályok miatt – nincsenek, vagy nem lesznek abban a helyzetben, hogy megvédhessék saját érdekeiket;
20. Ez a helyzet kedvezőtlenül hat a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek jogképességére, akik jogaik védelme, érdekeik megóvása és az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés terén saját országukban és határokon átnyúló helyzetekben egyaránt kihívásokkal és nehézségekkel szembesülnek. A határokon átnyúló helyzetekben – például az állampolgárságuk szerinti tagállamon kívül élők esetében – az egyébként is fennálló nehézségeket további akadályok súlyosbíthatják a nyelvi, a képviselet vagy az igazságszolgáltatáshoz, illetve a közszolgáltatásokhoz való általános hozzáférés kapcsán;

⁽²⁾ COM(2020) 258 final, 2020.6.24.

⁽³⁾ A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2012. október 25-i 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtásáról, COM (2020) 188 final, 2020.5.11.

⁽⁴⁾ A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az európai védelmi határozatról szóló, 2011. december 13-i 2011/99/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtásáról, COM (2020) 187 final, 2020.5.11.

21. Emlékeztetve „Az igazságszolgáltatáshoz való jog – A digitalizáció lehetőségeinek kiaknázása” című, 2020. évi tanácsi következtetésekre, amelyek kitérnek a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek igényeire az igazságszolgáltatáshoz való digitális hozzáférés kapcsán, különös figyelmet kell fordítani e személyek digitális készségeinek fejlesztésére és az információhoz való hozzáférésük javítására – jogaik védelme érdekében;
22. A személyek Unión belüli szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való joga az uniós polgárság alappilléret képezi, a kiszolgáltatott helyzet pedig nem akadályozhatja egyetlen jog teljes körű gyakorlását sem;
23. A 2021. január 29-i nem hivatalos ülésükön folytatott véleménycsere során az igazságügyi miniszterek kiemelten fontosnak ítélték a 2000. évi hágai egyezményt mint a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek védelmét megerősítő eszközt. A miniszterek hangsúlyozták, hogy első lépésként ennek az okmányoknak a minél több tagállam általi megerősítését kell elérni. Tárgyaltak annak a keretnek a lehetséges megerősítéséről is, amely az Unión belül megkönnyíti a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek védelmére vonatkozó határozatok ellenőrzés nélküli elismerését. A büntetőjog területén a miniszterek kiemelték, hogy a meglévő jogi keretet hatékonyabban kell végrehajtani annak biztosítása érdekében, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek teljes körűen gyakorolhassák jogaikat, bűncselekmények áldozataiként pedig védelemben részesüljenek;

A polgári jogi ügyeket illetően

24. Napjainkban nem léteznek a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén alkalmazandó egységes nemzetközi magánjogi szabályok a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek EU-n belüli, határokon átnyúló helyzetekben való védelmére vonatkozóan, és eltérések vannak a joghatósággal és az alkalmazandó joggal kapcsolatos tagállami jogszabályok, valamint a védelmi intézkedések elismerése és végrehajtása területén. Az e kérdésekkel kapcsolatos szabályok sokfélesége akadályozhatja a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek szabad mozgáshoz és az általuk választott tagállamban való tartózkodáshoz való jogának gyakorlását. Korlátozhatja továbbá az említett polgárok arra vonatkozó lehetőségét, hogy megfelelő védelemhez jussanak a tulajdonukkal kapcsolatos, határokon átnyúló helyzetekben való ügyintézés tekintetében;
25. Az önrendelkezési jog alapvető jog, és a képviseleti jogot – amelynek keretében egy felnőtt előzetesen rendelkezett a gondozásáról és/vagy a képviseléről – tiszteletben kell tartani az EU-n belül;
26. A 2000. évi hágai egyezmény védelmet biztosít nemzetközi helyzetekben olyan felnőttek számára, akik személyes képességeik hiányának vagy korlátozottságának szintje miatt nincsenek olyan helyzetben, hogy megvédhessék érdekeiket. Az említett egyezmény célja a felnőttek védelmét szolgáló intézkedések vonatkozásában a jogrendszereik között a joghatóság, az alkalmazandó jog, az elismerés és a végrehajtás terén felmerülő összeütközések megelőzése, és ezzel egyidejűleg annak biztosítása, hogy a „képviseleti jog” egy másik szerződő fél területén is jogi erővel bírjon, valamint a felek közötti közigazgatási együttműködési mechanizmus létrehozása;
27. Előfordulhat, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek jelentős nehézségekkel szembesülnek az EU-n belüli, határokon átnyúló helyzetekben, például olyan esetekben, amikor az egyik tagállamban hozott, képviselő kijelöléséről szóló határozatot egy másik tagállamban kell elismertetni, vagy amikor külföldön található ingatlanukkal vagy bankszámlájukkal kapcsolatban kell intézkedni, gyakran saját létfenntartásuk biztosítása érdekében;
28. A 2021. március 30-án „A kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek védelme Európa-szerte: az előre vezető út” címmel megrendezett magas szintű konferencián több résztvevő hangsúlyozta, hogy – jóllehet fontos tapasztalatot gyűjteni és felmérni a 2000. évi hágai egyezmény végrehajtásának eredményeit – az EU-nak még ambiciózusabban kell törekednie a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek védelmét biztosító nemzetközi magánjogi szabályok közelítésére a kölcsönös elismerés elve alapján;

A büntetőjogi ügyeket illetően

29. A szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog egyre bővülő igénybevételével együtt jár az is, hogy elkerülhetetlenül növekszik az olyan személyek száma, akik az állampolgárságuk szerinti tagállamtól eltérő tagállamban válnak büntetőeljárásban érintetté;

30. A büntetőeljárás során gyanúsított és vádolt, kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek számos olyan nehézséggel szembesülhetnek, amely akadályozhatja eljárási jogaik teljes körű gyakorlását és alááshatja a tisztességes eljáráshoz való jogot;
31. Az EU-nak és intézményeinek reagálniuk kell azokra a problémákra és nehézségekre, amelyek az uniós polgárok előtt állnak jogaik gyakorlása során – különösen határokon átnyúló helyzetekben –, és biztosítaniuk kell az igazságszolgáltatáshoz való teljes körű, tényleges hozzáférést mindenki számára;
32. A 2021. március 30-án „A kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek védelme Európa-szerte: az előre vezető út” címmel megrendezett magas szintű konferencia résztvevői hangsúlyozták, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyeket védő eljárási biztosítékokra van szükség; e biztosítékoknak ki kell terjedniük a következőkre: az említett személyek sajátos igényeinek azonosítása, elismerése és figyelembevétele a büntetőeljárásban való érintettségük teljes időtartama alatt; támogatás nyújtása annak biztosítása érdekében, hogy a gyanúsítottak és vádlottak maradéktalanul megértsék az eljárások jellegét és következményeit, és ténylegesen részt vegyenek a szóban forgó büntetőeljárásokban; továbbá az áldozatként kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek védelme.

Konklúzió

33. A Tanács a fentiekre tekintettel úgy véli, hogy további munkára van szükség a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek EU-n belüli, mind a polgári jogi, mind a büntetőjogi ügyekben való védelmének megerősítése érdekében.
34. E tekintetben felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy – hatáskörükön belül és a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása mellett, valamint hangsúlyozva, hogy el kell kerülni a szabályok megkettőzését – fogadják el a következő intézkedéseket:

A TANÁCS FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT, HOGY:

Mind a polgári jogi, mind a büntetőjogi ügyeket illetően

- használják fel, amennyiben lehetséges, az uniós költségvetés – például a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, a Jogérvényesülés program és a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program – keretében rendelkezésre álló finanszírozási lehetőségeket a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek jogainak védelméhez és előmozdításához kapcsolódó intézkedések aktív kidolgozása érdekében, többek között a digitális jártasság és a digitális készségek területén;

A polgári jogi ügyeket illetően

- azon tagállamok esetében, amelyek már részes felei a 2000. évi hágai egyezménynek: mozdítsák elő a 2000. évi hágai egyezmény jobb ismertségét a bíróságok, a gyakorló szakemberek és az egyezmény végrehajtásában részt vevő valamennyi érdekelt fél körében, különösen tapasztalatcsere és bevált gyakorlatok kidolgozása révén;
- azon tagállamok esetében, amelyekben már folyamatban vannak a megerősítési eljárások: gyorsítsák fel a 2000. évi hágai egyezmény megerősítésére irányuló eljárásokat a megerősítés mielőbbi lezárása céljából, különös tekintettel az ezen egyezménnyel foglalkozó különbizottságnak a Hágai Nemzetközi Magánjogi Konferencia által szervezett, hamarosan sorra kerülő ülésére;
- az összes többi tagállam esetében: kezdjenek belföldi konzultációkat a 2000. évi hágai egyezményhez való mielőbbi lehetséges csatlakozásról és/vagy gyorsítsák fel e konzultációkat;
- gondoskodjanak arról, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek védelmére irányuló tagállami intézkedések összhangban legyenek a CRPD-vel.

A büntetőjogi ügyeket illetően

- gondoskodjanak a 2010/64/EU irányelv, a 2012/13/EU irányelv, a 2013/48/EU irányelv, az (EU) 2016/343 irányelv és az (EU) 2016/1919 irányelv helyes és teljes körű végrehajtásáról, valamint osszák meg a bevált gyakorlatokat, különös tekintettel a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttekre;
- törekedjenek a büntetőeljárás során gyanúsított és vádolt kiszolgáltatott személyekre vonatkozó eljárási biztosítékokról szóló, 2013. november 27-i bizottsági ajánlás figyelembevételére;
- gondoskodjanak a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2012. október 25-i 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv helyes és teljes körű végrehajtásáról;

- osszák meg a 2012/29/EU irányelv végrehajtásával kapcsolatos bevált gyakorlataikat, különös tekintettel az átfogó és célzott támogató szakszolgálatok létrehozására a leginkább kiszolgáltatott áldozatokat segítő általános áldozattámogató szolgáltatások részeként vagy kiegészítéseként, ideértve például a fogyatékossgal élők számára inkluzív és akadálymentes szolgálatokat az áldozatok jogairól szóló, 2020–2025-re vonatkozó uniós stratégiában foglaltaknak megfelelően;
- fokozzák az EU-n belüli, határokon átnyúló áldozatvédelmi mechanizmusok – többek között az európai védelmi határozat ⁽⁵⁾ – igénybevételét;
- gondoskodjanak arról, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek esetében – akár gyanúsítottak, akár vádlottak, akár áldozatok – gyorsan azonosítsák, hogy kiszolgáltatott helyzetben lévő személyekről van szó és megfelelően mérjék fel a kiszolgáltatottságuk mértékét, annak érdekében, hogy e személyek teljeskörűen gyakorolhassák az uniós jog szerinti jogaikat, a CRPD-vel összhangban.

A TANÁCS FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT, HOGY:

A polgári jogi ügyeket illetően

- mérlegeljen olyan lehetséges intézkedéseket, amelyekkel további tagállamok ösztönözhetőek a 2000. évi hágai egyezmény mielőbbi megerősítésére;
- végezzen alapos vizsgálatot annak részletes áttekintése és értékelése céljából, hogy miként tudná az Európai Unió még jobban megerősíteni a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek határokon átnyúló helyzetekben való védelmét;
- mérlegelje, hogy szükség van-e olyan európai uniós jogi keretre, amely elősegíti a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek polgári jogi ügyekben való védelmével kapcsolatos bírósági és bíróságon kívüli határozatok kölcsönös elismerését, és amely esetleg a képviseleti jogra is kiterjed, valamint terjesszen elő az orvosi kezeléssel kapcsolatos irányelveket;
- nyújtson be jelentést az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak a vizsgálat eredményeiről, szükség esetén jogalkotási javaslatokkal együtt;

A büntetőjogi ügyeket illetően

- vizsgálja meg, hogy szükséges-e átfogó módon megerősíteni a büntetőeljárás során gyanúsított vagy vádolt, kiszolgáltatott helyzetben lévő személyekre vonatkozó eljárási biztosítékokat, egy olyan tanulmány alapján, amely lehetővé fogja tenni annak mérlegelését, hogy miként lépjen előre az Európai Unió a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőtteknek a CRPD-vel összhangban történő védelme terén;
- gondosan vizsgálja meg a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek büntetőeljárások során való azonosítására vonatkozó egységes, közös kritériumok meghatározásának szükségességét, figyelembe véve, hogy a kiszolgáltatottságot a körülmények széles skálája okozhatja, azaz annak nincsen szükségszerűen egyetlen, minden esetben azonos oka;
- vegye figyelembe a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek sajátos szükségleteit a fent említett 2010/64/EU irányelv, 2012/13/EU irányelv, 2013/48/EU irányelv, (EU) 2016/343 irányelv és (EU) 2016/1919 irányelv helyes és teljes körű végrehajtásának nyomon követése és biztosítása során, amennyiben ezen irányelvek kitérnek a büntetőeljárás során gyanúsított vagy vádolt, kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek sajátos igényeire;
- mozdítsa elő a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek célzott, szakszerű védelmét az uniós finanszírozási lehetőségek és az áldozatok jogairól szóló uniós tájékoztató kampány révén amint ezt az áldozatok jogairól szóló, 2020–2025-re vonatkozó uniós stratégia is hangsúlyozza; az említett támogatás és védelem vonatkozásában figyelembe kell venni a viktimizáció interszekcionalitását;
- vegye figyelembe a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek sajátos igényeit a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2012. október 25-i 2012/29/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv helyes és teljes körű végrehajtásának nyomon követése és biztosítása során; valamint
- konzultáljon a tagállamokkal az e területre vonatkozó horizontális bevált gyakorlatok azonosítása érdekében.

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/99/EU irányelve (2011. december 13.) az európai védelmi határozatról.